

Pape Satan Aleppe

Kummiedja b'Att Wieħed ta' ALBERT M. CASSOLA

(*Jorbot mal-Għadd ta' Ġunju, 1949*)

SANTINU : Issa nerġġihu għall-kas li qed inkel'mek fuqu. Għaliex ir-regula hija iż-1-ħibberija żejda tispicċa biex tittadik, dak l-injorant ta' demonju sieħbek, li ġi innocentissimu, pingieni bhala t-tradituri tiegħi fil-waqt illi l-htija hija kollha u unikament tiegħi għaliex ħaseb ħażin, emmen iż-żill-egħidewwa li kienu jippużawlu ta' ħbieb u xeħet lili, ħabib ġenwin u fidil, ma' l-egħidewwa numerużi tiegħi. Anzi għajnej —u ngħid “għajnej” għax min-naħha tiegħi jien dej-jem bqajtlu fidil—għalih jien sirt l-ikbar fost l-egħidewwa li għandu. Żbal ta' għudizzju, jew, aħjar, ta' preġġudizzju. Dnub tal-ġħira, ta' l-ġelosija u ta' l-invidja. Dnub mejjet li mħabba fis-huwa l-lum jinsab imxierek fis-setta tiegħek.

LUČIFRU : Hawwadtli rasi u ma fħimti xejn.

SANTINU : Santa, santa injoranza ! U jien ii kont naħseb li ħaġa hekk qaddisa bħall-injoranza, jekk issibha kull-imkien, żgur li ma kontx tista' tiltaqa' magħha go l-infern ! Imbagħad minnek ma kont nistennieha qatt ! Inti, Lučifru, ii tagħti d-dawl ; inti Satana l-kap u prinċep ta' tant demonji ; inti li twaqqa' tant nies u tegħleb tant erwieħ bii-ħażen tiegħek, inti li —imma kif, possibbli li int injorant daqshekk ?

LUČIFRU : Dana insult lill-prinċep Satana !

SANTINU : Mela kemm tassegħu huma injoranti u debboli n-nies li jħal'uk tiegħiibhom !

LUČIFRU : Inti qiegħed tkabbar l-insulti tiegħek billi tingurja d-dekor tai-kap ta' l-infern u prinċep ta' miljuni kbar ta' sudditi !

SANTINU : Hallik mill-kliem żejjed. It-titoi ta' prinċep u re u kap ma jgħoddu xejn għal miegħi. Ftakar li ħdejjha u għali ja int m'int xejn.

LUČIFRU : Allura int ħlift li tumiljan !

SANTINU : Din hi l-kundanna tas-supperi.

- LUĆIFRU : Li-kundanna !
- SANTINU : Ara, nagħmlu hekk. Jien iż-riż inkun naf jekk dak id-demonju huwex iktar supprex milli invidjuż jew viċeversa.
- LUĆIFRU : Supprex żgur. Invidjuż forsi.
- SANTINU : Forsi xejn. Dak għandu ma ītu vittma tal-ġelosija tiegħu. Kemm rat minħabba fil-ġelosija tiegħu dik il-povra ma ītu ! Biżżejjed ingħidlek illi kieku lili ma ġelsux mid-dinja (jew, aħjar, kieku ma ġelsux l-id-dinja minnu)—kieku ma ġelsux mid-dinja dak ix-char-a-banc tal-B.M.C. kieku kien jeqridha qablu lil martu. Kien għoddu qatilha bil-għali.
- LUĆIFRU : Imma int, nagħmilha ta' l-injorant tassew, propriaġment xi trid tagħmel? Għalfejn inżi lt-hawn? Għadni ma qbadtx biex int ġej.
- SANTINU : Ismagħni tajjeb. Dak ix-xitan li għandek miegħek ġie, kif taf inti, ikkundannat għal-lavuri forzati fl-infern.
- LUĆIFRU : Sewwa.
- SANTINU : Dik li-kundanna ngħatatlu mħabba ġelosija ċeaq-ċeaq, fost ħwejjeg oħra : huwa kien igħir għal martu għax kien jaħsibha mhix mara sewwa.
- LUĆIFRU : Dana nafu. U mbagħad fettel f'iasu li inti kont qiegħed tingannah ukoll.
- SANTINU : Ftehimna. Issa mħabba f'din il-ġelosija inġustifikata tiegħu huwa ipperseggwita ħafna lili u lil martu; baqa' ma kienx soddisfatt b'hekk, imma ried jara lili xitan bħal lu. Għalhekk fl-aħħar siegħa tiegħi fuq l-art huwa qagħad idurli mas-sodda qis u mekkuk; jien kont mixħut bid-deni u huwa qagħad isefsifli f'widnejja biex itelli ifni dak li ma rnexxilux jirba lu. Obda l-ordnijiet tiegħi.
- SANTINU : U obdiehom bil-qalb ! imma—fjask. Baqa' f'wiċċeu. Anzi, baqa' f'wiċċekom it-tnejn.
- LUĆIFRU : Però huwa qalli li reba lu.
- SANTINU : Infurmak ħażin, kif qiegħed tara b'għajnejk. Tant irsistha li ma basarx li mhux sa jeġħilibni, u baqa' bl-impressjoni li għamel suċċess. Is-suċċess, bil-maqlub, għamiltu jien bil-għajjnuna qawwija tal-

kustodju tiegħi. Imma ħall'ina minn dana. Jien issa ġejt hawn biex lil dax-xitan, ex-ħabib tal-qalb u ex-ġħadu bla qalb, nurih kemm kien veru mogħmi mill-passjoni mhux ta' l-invidja (għaliex dik ma jista' jiċħadha bl-ebda mod), imma tas-supervja. U rrid niżgura ruhi jekk huwa hux iżżejjed superv milli-ġeluż jew viċeveisa.

- LUĆIFRU : Ara ma jfettilekx toħoduli minn hawn...
- SANTINU : U lanqas irrid, għax allura tkun ingu stizzja.
- LUĆIFRU : Mela hekk.
- SANTINU : Sejjah issa lil xi xitana, xi demonju mara milli għandek hawn.
- LUĆIFRU : Għalfejn?...
- SANTINU : Agħażilha twila u rqiqa u żagħżugħha bħalma hi mart dak ix-xitan. Agħtiha tilbes dil-libsa li ġibt miegħi ta' mart dak id-demonju, imbagħad sejħilha hawn ġew u ħalliha waħedha miegħi.
- LUĆIFRU : Jaqaw x'ġej? Xitana ma' anglu?...
- SANTINU : Isma' minni: agħti l-libsa lil xitana kif iddeskri-vejtleyk.
- LUĆIFRU : Telephone operator għandi tfajla kif iddeskrivejt int. Hal'i mmur ingħidilha bil-biċċa. Fejn hija l-libsa?
- SANTINU : I'l-libsa qiegħda hawn ġew (*jagħtih il-bagalja*). Hudhielha, għidilha tilbisha u int arġa' ejja.
- LUĆIFRU : Jien noqgħod magħha sakemm tilbes...
- SANTINU : Imma tfixkilhiex. Hallieha tilbes waħedha; forsi tkun trid tinċa'...
- LUĆIFRU : Bejnietna ma fibha xejn; hawn ġew kollox sewwa.
- SANTINU : Għax hawn bilħaqq l-infern!... Itlaq.
- LUĆIFRU : (*huwa u sejjer*) Tiftaħħlix twieqi, fhimt? (*joħroġ*).
- SANTINU : (*iferfer ġwinha jis-sa jaqbad* *ir-receiver u jkun sa jċempel, iżda fil-pront jarġa' jidħol LUĆIFRU*) Centrali?
- LUĆIFRU : X'sa tagħmel hemm? Tiħux kunfidenza żejda... Jew īsibtu tiegħek hawn?
- SANTINU : Organizzati aħjar mid-dinja hawn.
- XITANA : (*twila u rqiqa, liebsa bil-libsa li jkun taha SAN-*

TINU, jiġifieri l-libsa ta' mart DEMONJU) X'sa nagħmel, Satana? Jien lesta.

SANTINU : Brava! Tajjeb wisq Kif iżidha jien eżatt. Xejn: issa Luċifru joqgħod fuq it-tron biex jara x-xena. (*lil XITANA*) Issa inti għannaqni bil-qalb u jien nagħ-miha li sa nbusek.

XITANA : Min jaf xi ġlewwa l-bews ta' l-ang'li! Busni tas-sew, angolino.

SANTINU : (*lil LUČIFRU*) Waqt li nkun sa nbusha, inti sejjah lil dak id-demonju. Dak koliox, Kif huwa jarana nitbewsu, jiena rrid nara jekk jeħodhiex bi kbira li martu (għax hekk għandu jaħsibha minn wara lil dix-xitana twiċċa, irqiqa u liebsa bħal martu) irrid nara jekk jeħodhiex bi kbira meta jara lil ma tu qiegħda tħus lil ħaddieħor, u preċiżament lili! jew jew jekk jeħodhiex b'ikbar li ġewwa l-infern daħħal mhux biss anglu imma wko l-bniedma (kif jaħsibha lil dix-xitana) tad-demm u l-laħam. Jiġifieri na-ra jekk huwiex iżjed ġeluz għal martu milli superv.

XITANA : Imma dana x'gost hu?

LUČIFRU : Dan kolu għalfejn?

SANTINU : Għalfejn ingħidlek ukoll. Għaliex b'hekk jiena nit-għallem kemm għandi nikkustodixxi tajjeb lil-bniedmin li għandhom it-tendenza għas-supervja u għall-ġelosija. U jekk hix ikbar il-ġelosija milli s-supervja jew is-supervja mill-ġelosija. Mel'issa, Satana, tista' ssejjah l-id-demonju tiegħek u naraw kif jeħodha l-affari. (*lil XITANA*) Ghħannaqni. Busni.

XITANA : (*tgħannu u tħusu*) Hudni miegħek għal dejjem.

LUČIFRU : (*lil XITANA*) Ara ma ngħidlekx x'tagħmel...

SANTINU : Int ġustizzjata. Minn hawn ma toħroġ qatt.

XITANA : Imma jien xbajt hawn...

SANTINU : Kellek tarah qabel. Busni. (*lil LUČIFRU*) Sejjaħlu, Satana.

LUČIFRU : (*imur fil-bieb isejjaħ lil DEMONJU, u jmur jitla' jiġri fuq it-tron*) Ejja 'l-hawn gew, int.

SANTINU : Busni dejjem. Busni u għannaqni.

XITANA : Xi ġleww ta' angulettu!

DEMONJU : *Fdan il-waqt jidħol DEMONJU u jilmaħ ix-xena. Jinfixel, ma jafx hux iktar ġeluż milli superv. Im-ma malajr tegħleb is-supervja meta jara li “bnied-ma”, kif minn għalih illi hi dik ix-XITANA, invadiet ir-renju infernali. Idur fuq LUCIFRU u, skantat kif dana ippermetta din l-invażjoni, igħidlu bir-rabja : PAPE SATAN, PAPE SAFAVAN ALEPPE...*